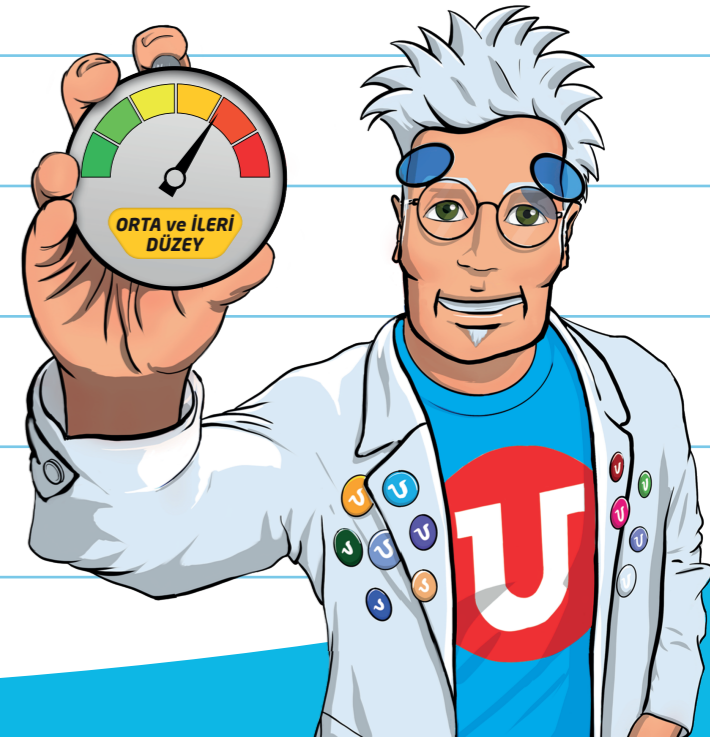

TYT Orta ve İleri Düzey
Coğrafya Soru Bankası

İklim Bilgisi:

*Yeryüzünde Sıcaklık Dağılışı ve
İzoterm Haritaları*

İKLİM BİLGİSİ : YERYÜZÜNDE SICAKLIK DAĞILIŞI ve İZOTERM HARİTALARI

Nemlilik

Rüzgarlar

Okyanus Akıntıları

Kara ve Deniz Dağılışı

Dünya Yıllık Sıcaklık Ortalaması

NEMLİLİK

- Ortam nemliliğinin sıcaklık değerlerini koruyucu bir etkisi vardır. Nemlilik değerlerinin fazla olduğu yerlerde sıcaklık farkı az olur ki bu durum denizel etki olarak tanımlanır. Tersisi durum ise karasallık olarak tanımlanır.
- Antalya - Şanlıurfa mevsimsel sıcaklık değerlerinin karşılaştırılması
- Ekvatorial iklim bölgesinin Dünya'nın en sıcak yeri olmaması
- Samsun kent merkezinde kış sıcaklık değerlerinin Kayseri kent merkezinden yüksek olması

Havadaki Nem Miktarı

Az ise

- ➔ Gece - soğuk
  - ➔ Gündüz - sıcak
- } sıcaklık farkı çok

KARASAL

Karasal iklim bölgelerinde;

- ➔ Havada nem az
- ➔ Sıcaklık farkı fazla
- ➔ Yağış miktarı az
- ➔ Bitki örtüsü cılız ve seyrek
- ➔ Yaz mevsimi kısa ve sıcak
- ➔ Kış mevsimi uzun, soğuk, sert ve yağışlar kar şeklinde
- ➔ Donlu günlerin sayısı çok
- ➔ Kayalarda mekanik parçalanma belirgin
- ➔ Toprak oluşumu yavaştır.

Çok ise

- ➔ Gece - serin
  - ➔ Gündüz - ılık
- } sıcaklık farkı az

DENİZEL

Denizel iklim bölgelerinde;

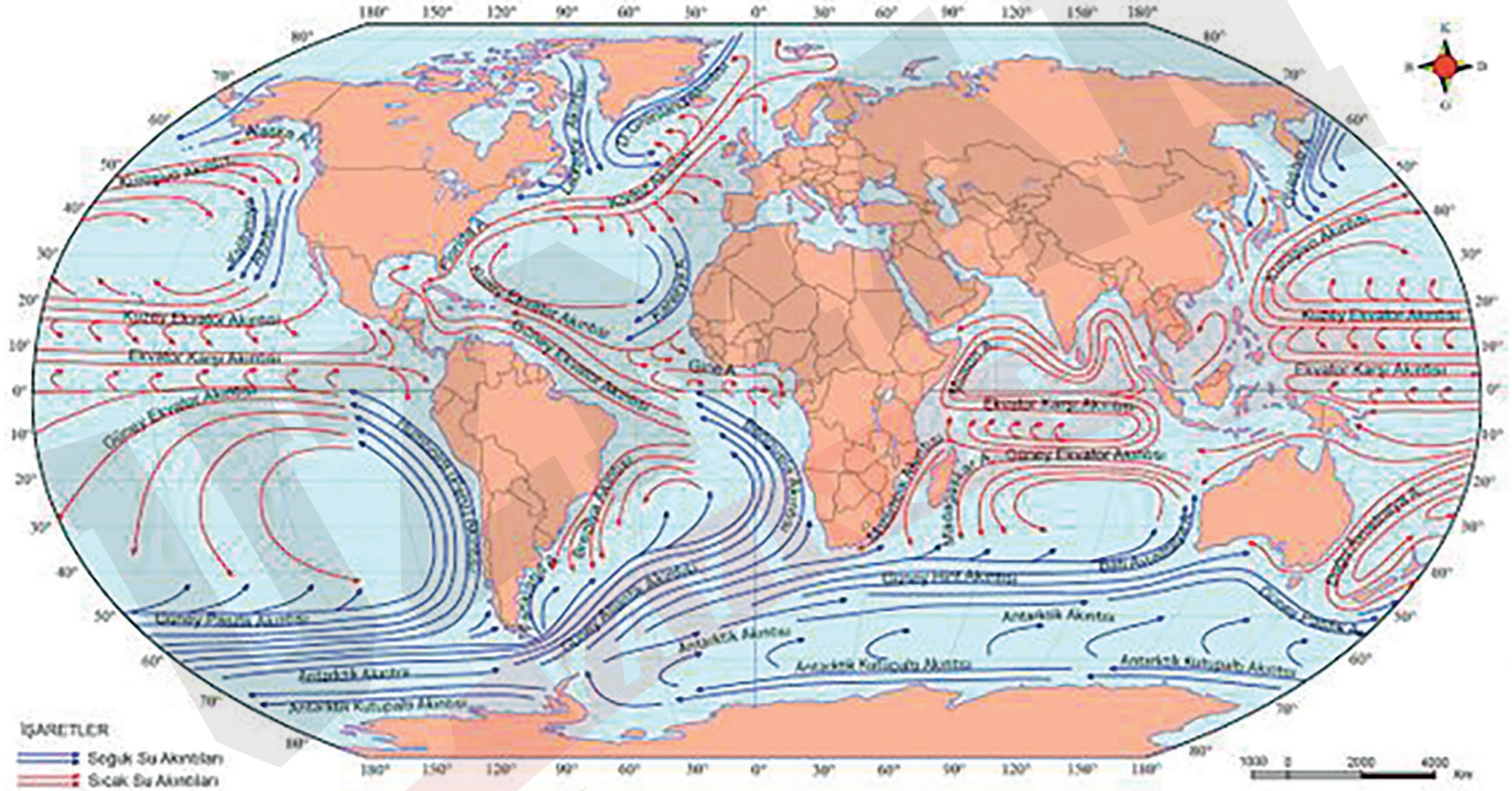
- ➔ Havada nem çok
- ➔ Sıcaklık farkı az
- ➔ Yağış miktarı çok
- ➔ Bitki örtüsü gür ve yoğun
- ➔ Yaz mevsimi uzun ve sıcak
- ➔ Kış mevsimi kısa, ılık ve yağışlar yağmur şeklinde
- ➔ Kayalarda kimyasal ayrışma belirgin
- ➔ Don nadiren görülür.
- ➔ Toprak oluşumu hızlıdır.

RÜZGARLAR

- Rüzgarlar ve okyanus akıntıları sıcaklığın taşıyıcılarıdır. Geldikleri yerin sıcaklığını gittikleri yere taşırlar. Böylece atmosfer ortamında sıcaklığın daha dengeli dağılmasını sağlarlar.

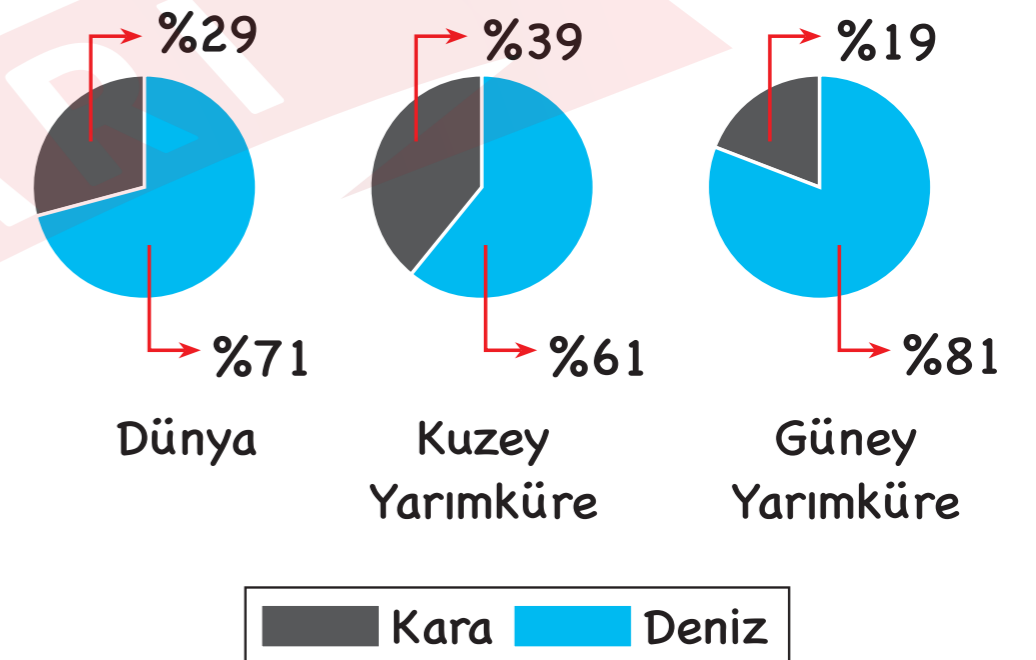
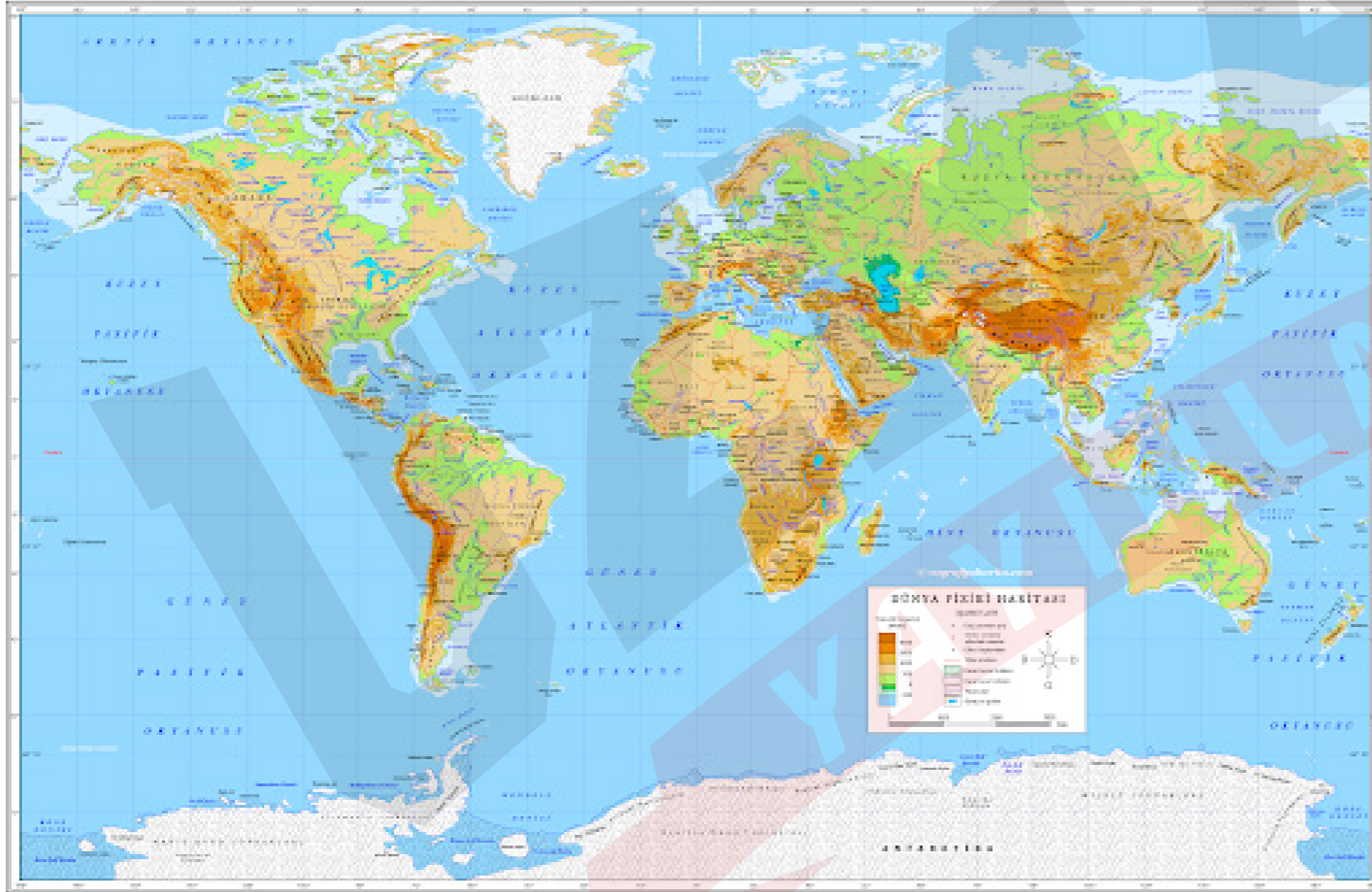

OKYANUS AKINTILARI

KARA VE DENİZ DAĞILIŞI

→ Karalar ortamında sıcaklık değerleri hem daha fazla hem de daha hızlı bir şekilde hem yükselir hem de düşer. Bu nedenle en yüksek veya en düşük sıcaklık değerlerini karalar ortamında aramak gerekir.

→ Kara – deniz dağılışı sıcaklık değerlerinin dar alanlı değişiminden çok küresel boyutta değişimlerine neden olur. Çok geniş alanlı sıcaklık değişimlerinde üç önemli unsur etkilidir.

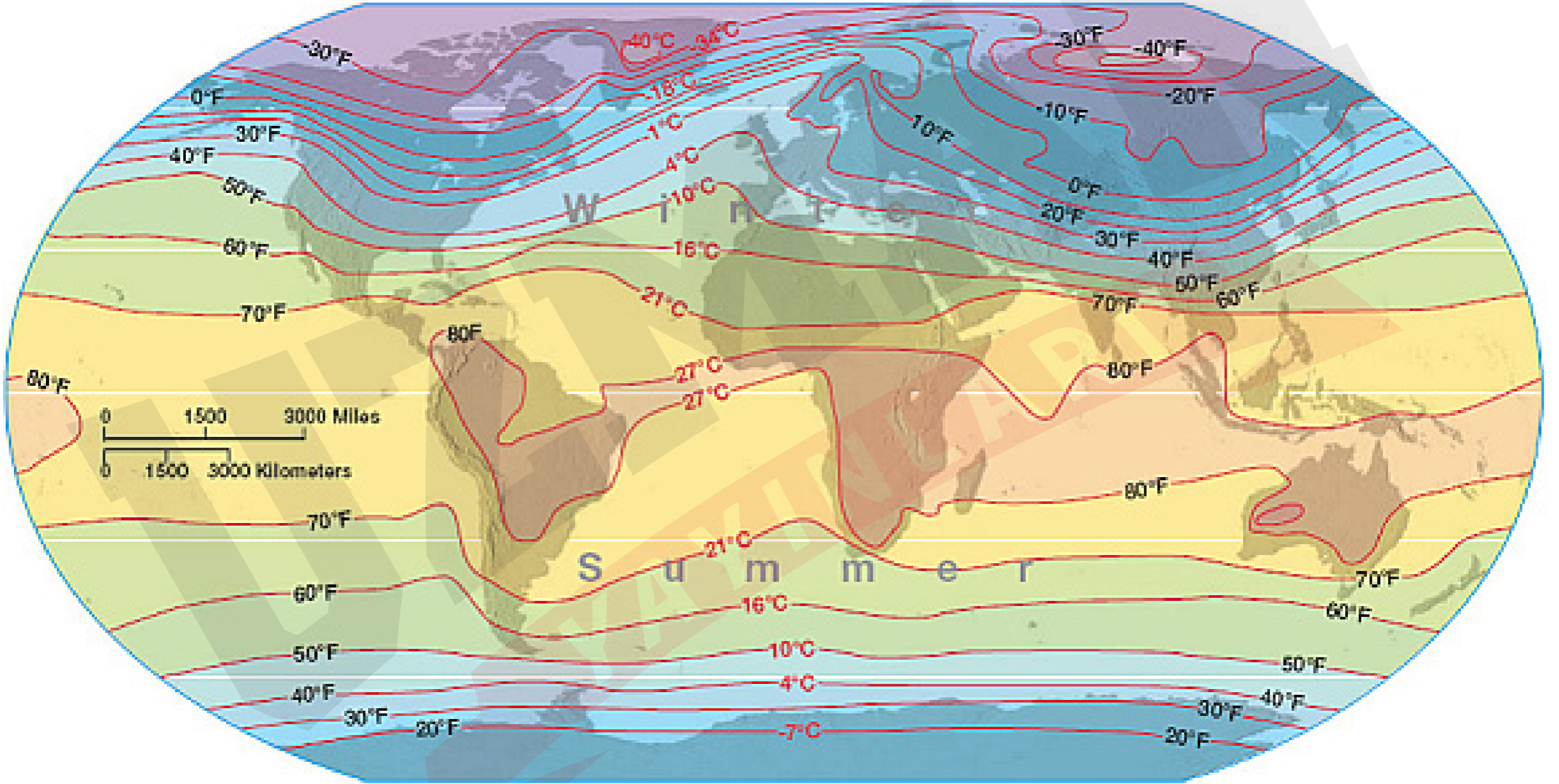
Bunlar;

- a) Dünya'nın şekli,
- b) Kara ve deniz dağılımı,
- c) okyanus akıntılarıdır.

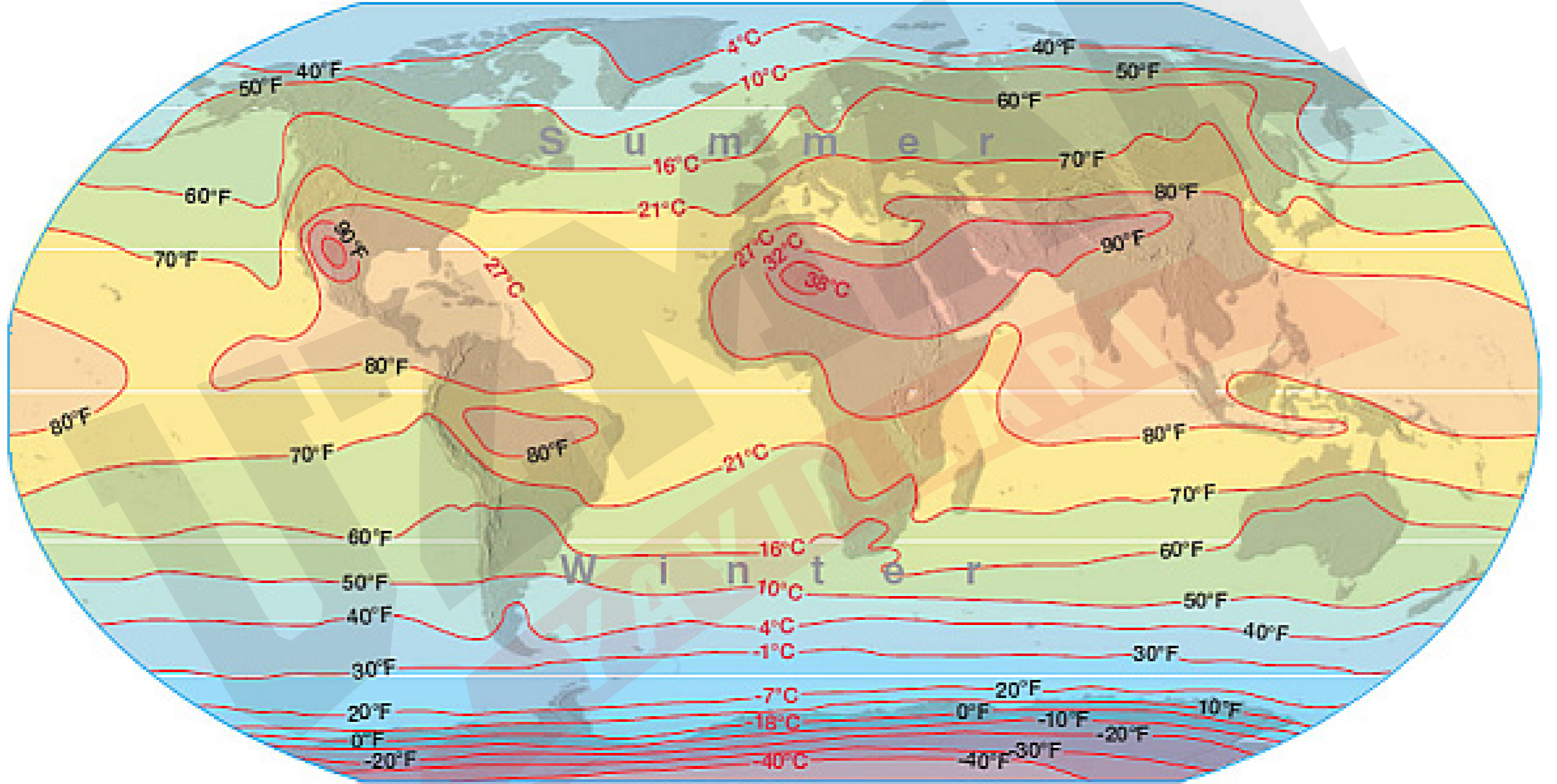

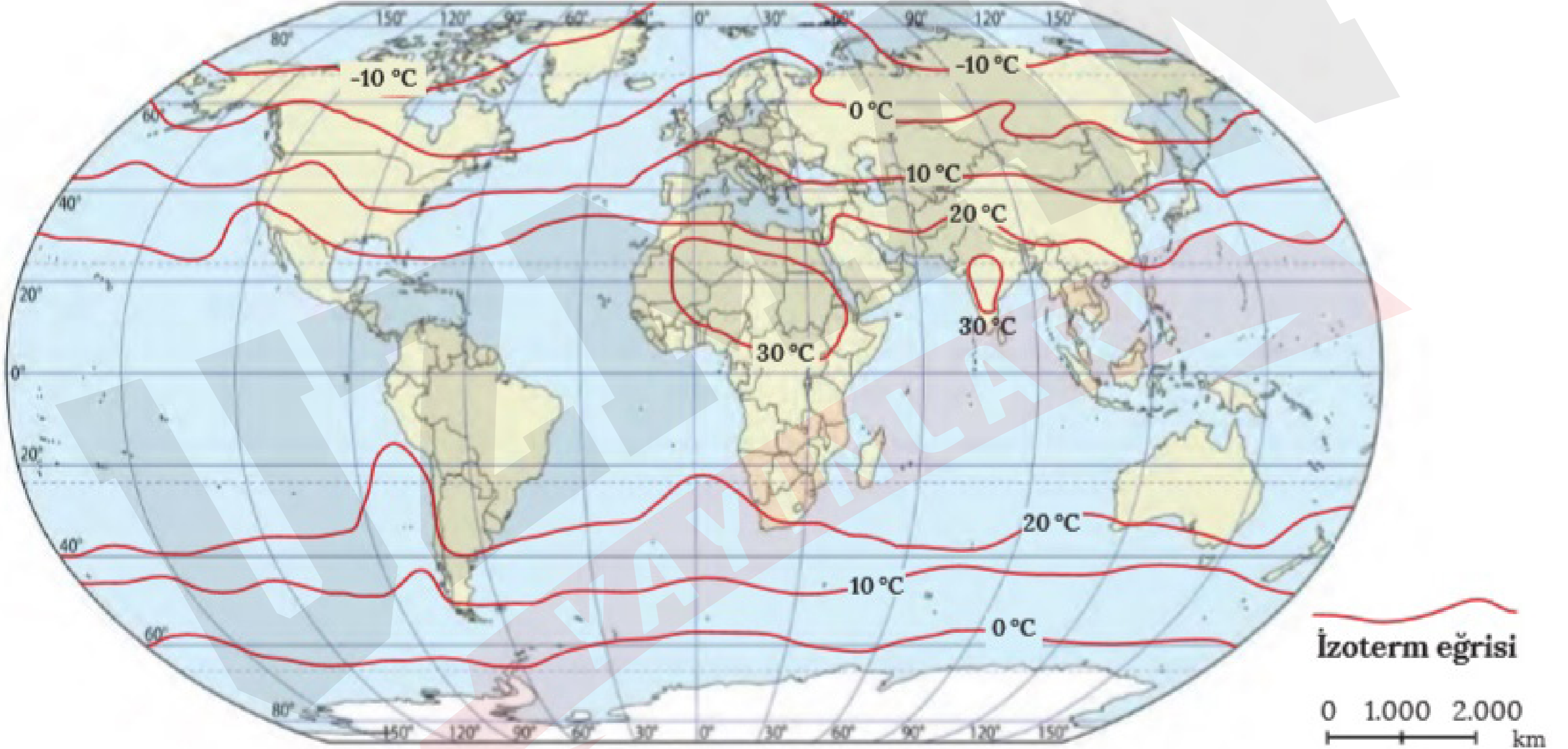
DÜNYA OCAK AYI SICAKLIK DAĞILIMI

DÜNYA TEMMUZ AYI SICAKLIK DAĞILIMI

DÜNYA YILLIK SICAKLIK ORTALAMASI

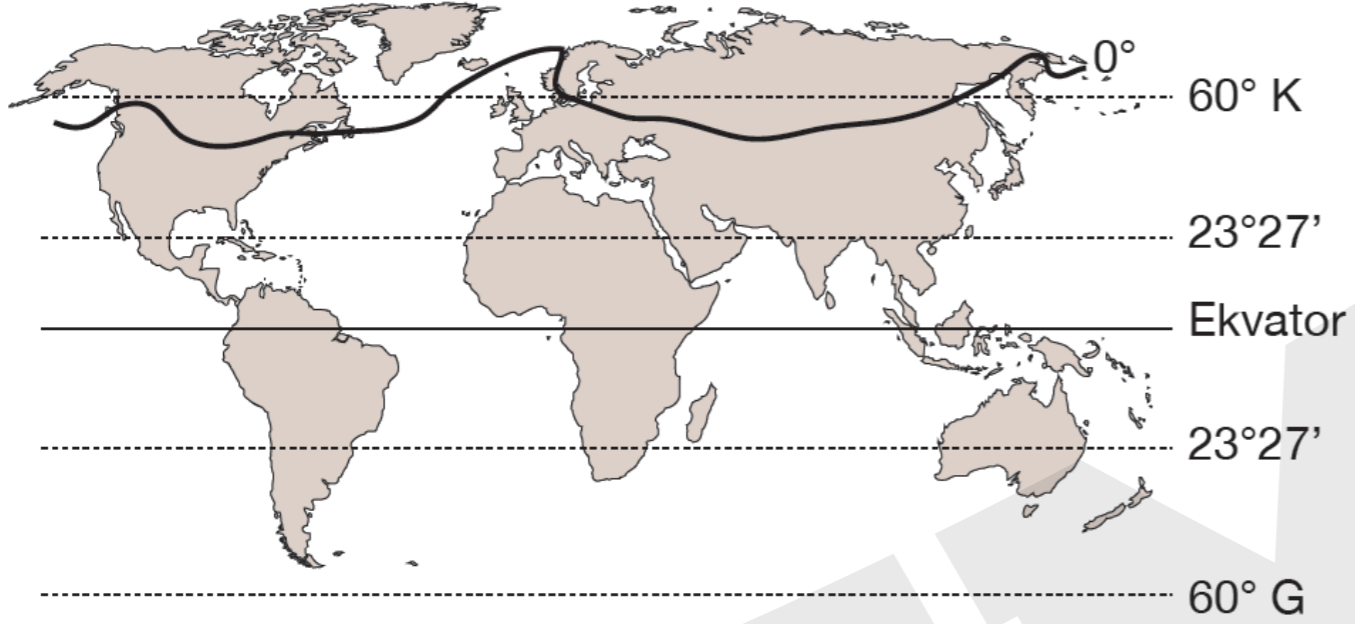
Örnek:

Dünya yıllık sıcaklık farkı haritası incelendiğinde, yıllık sıcaklık farkının en düşük olduğu yerlerin ekvator çevresinde olduğu görülür.

Aşağıdakilerden hangisi bu durumun ana nedenidir?

- A) Güneş ışınlarının düşme açısının yıl içinde çok az değişmesi
- B) Nem oranının yıl boyunca yüksek olması
- C) Bu enlemlerde okyanusların kapladığı alanın fazla olması
- D) Dünya'nın ekseninin yörünge düzlemine eğik olması
- E) Ekvator çevresinde çizgisel hızın fazla olması

Örnek:

Yukarıdaki haritada 0°C izoterminin Atlas Okyanusu'nda kuzeye, Kuzey Amerika ve Asya'da güneye doğru girinti yapmasının nedenleri aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

Atlas Okyanusu'nda

- A) Sıcak su akıntısı
- B) Batı rüzgarları
- C) Karasallık
- D) Enlem
- E) Soğuk su akıntısı

Kuzey Amerika ve Asya'da

- Karasallık
- Yükselti
- Denizellik
- Nem azlığı
- Enlem

Örnek:

- I. Kara ve denizlerin dağılışı
- II. Güneş ışınlarının düşme açısı
- III. Okyanus Akıntıları
- IV. Eğim ve bakı
- V. Yükselti

Sıcaklık kuşaklarının oluşması ve yarım kürelerdeki sınırlarının farklı olmasında yukarıdakilerden hangileri etkili olmuştur?

- A) I ve II   B) I ve III   C) I, II ve III
D) IV ve V   E) III, IV ve V